

El Gironès

ANY II

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

NUM. 75

Redacció i Administració:
RAMBLA DE LA LLIBERTAT 12.— Pral.

Dijous 7 de Juny de 1917

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

CREIXENÇA COL·LECTIVA DEL «CENTRE CATALANISTA DE GIRONA Y SA COMARCA»

Aquestes ratlles van a cloure la serie de treballs que hem publicat referents a la creixença del nacionalisme gironí.

Fins avui en forma global hem parlat del predomini del nacionalisme dintre la política gironina, de la seva influencia pels seus valors d' iniciativa i construcció. Prò hem parlat d' aquests factors en forma global i ara devem referir-nos a una manifestació concreta d' aquell creixement, manifestada en la definitiva consolidació dels cossos vius i orgànics en que 'l nacionalisme gironí se desenvolupa.

Deixant apart la progressiva pujança del nostre setmanari; i de la «Joventut Catòlica Regionalista» l' esplendorosa vida de la «Cofradia de St. Jordi»; el prestigi del «Consistori dels Jocs Florals», avui ben nostres per les rastres influencies de la política de bastaig; la definitiva consagració de la «Schola Orpheonica» i l' activa mobilitat de varies societats afims i adherides, ens referirem solsament a la creixença col·lectiva de l' entitat capdal, el «Centre Catalanista de Girona i sa comarca».

En la nostra Memoria anyal reglamentaria feiem referencia a una gran intensificació de vida, indici de que tot marxa pels amples rutes d' una ascensió progressiva i extraordinaria.

Vegis si no son ben elocuentes les dades següents sobre el moviment de socis, que 's el termómetro que marca les depressions i els ascensos.

Des de 'l primers de 1916 fins al Octubre del mateix any son admesos *vint socis nous*; des de aquest mes al moments actuals solliciten l' admissió considerable nombre de persones, aixis:

En els mesos d' Octubre i Novembre, 20 socis nous.

En el mes de Decembre, 31 idem.

En el mes de Gener 25 idem.

En el mes de Febrer 15 idem.

En el mes de Març 26 idem.

En el mes d' Abril 25 idem.

D'aquesta sort i descomptant les entrades del mes de Maig, el moviment de socis del nostre «Centre Catalanista», ha pujat a la respectable suma de CENT SEIXANTA CINC en l'espai d'un any i de CENT QUARANTA CINC en un interval de menys de *sis mesos*.

Pot afirmar-se a judicar pel creixement obtingut que abans de finir l'any en curs el nombre de socis del «Centre» comptant-hi els de la «Joventut Catòlica Regionalista», que té una plena autonomia de desenrotllament i vida, superarà la xifra de CINC CENTS socis.

Aquest resultat es fill d'un meravellós esclat de vida; d'aquella creixença i major estat política de que'n anteriors ocasions parlavem.

Es el miracle del nous temps, que empelta una sava prodigiosa en el còs social, que ja gira els ulls cap al Nacionalisme, amb un vivíssim afany de definitiva redempció.

Els *cuatro locos* d'abans, son ja llegió i no sols a Catalunya sinó dintre la política general espanyola, imposen el sant imperialisme, precursor d'eres noves i venturoses.

La nostra creixença col·lectiva, clara com una nit de primavera, lluminosa com un dia de sol, es un fet que porta al esperit una llarga esperança.

No som encara enlloc del camí de la montanya. Manca molt espai per a recorre; manca vencer molts obstacles; manca definir moltes coses.

Prò la gran diada no es llunyana i quan ella arribi tindrem el goig de veure-hi aplegats a tots els fills de Catalunya.

Aleshores la xorguia de tants homes de la generació actual, que 's resisteixen al clam que pemunta del es entranyes de la terra mare, no serà més que un pintoresc record d' ultra tomba.

J. DE CAMPS ARBOIX

quesa.

Ja el dissabte, d'acord amb les condicions fixades, s'havien demanat amb caràcter irrevocable 1.795 obligacions, la qual cosa va deixar reduïda la subscripció publica per ahir, dilluns, a 6.634 obligacions, i com sigui que s'en subscriueren 18.481, ha correspost, per tant, en virtut del prorrateig, l'adjudicació del 35'896 per cent dels títols sol·licitats.

L'especte més interessant d'aquesta subscripció ha estat que els títols no s'han desviat de les mans dels subscriptors i que degut a això, es manté viu, càlit i amic el contacte de la Mancomunitat amb l'estalvi català, que és una de les primeres virtuts del nostre poble.

Les subscripcions apareixen partides i repartides per molts indrets de Catalunya, fins del recones més humils on han anat a raure petites quantitats.

A Barcelona, en el Departament de Hisenda de la Mancomunitat, tot el dia va ser un seguit d'inscripcions, en les quals, fraternalment es barrejaven les importants de Bancs i banquers, Agents de canvi i corredors del Mercat Lliure, i noms coneguts en el nostre comerç i nostra industria, amb les de persones del nostre món artístic i polític i fins amb la volguda gent catalana de condició més humil i tímida.

Això prova el llaç d'unió que estreny la Mancomunitat, dona raó a la seva creixent i indiscutible popularitat i ha fet profètica aquella visió que tenia un esperit agut quan va dir en la primera emissió d'aquests gloriosos títols redactats en nostra llengua:

«Mai la Mancomunitat deurà detenir ni fer més lent el seu camí per manca d'ajuda del diner de Catalunya».

VIDA CATALANA

MARAGALL

Ens plau moltíssim estampar en aquesta secció, resso dels batecs de l'ànima catalana, aquest nom de Maragall; l'estampem avui no per a donar sencill compte de l'homenatge tributat a la seva memoria, diumenge passat en la ciutat comtal descobrint una làpida en llur casa aont morí; no: sinó per a retre homenatge al Vident, al Fill excels de Catalunya.

En tots els moviments més intensius de vida de nostra terra hi và unit el nom de Maragall, ja com a cantor pulcre d'ells, ja com a impulsador actiu dels mateixos.

En les darreres i molts gloriosos dies del nacionalisme també hi và unit el nom de Maragall. L'esperit d'en Maragall també hi és. ¡Si ell fou el Vident de la Gran Catalunya!

Aquell crit d'en Maragall quan la Solidaritat Catalana, «L'alçament de Cata-

lunya» fou la concessió del sentiment de nostra terra. Com se deu gaudir s'anima des de la gloria, contemplant com en aquest alçament, avui no hi és Catalunya sola, sino que l'acompanyen ses germanes en llengua i raça, i el gran poble basc.

D'entre els escrits del Vident, fàcil seria extraure el mots per el cant que ell hauria escrit encapselant-lo «L'alçament de la Nova Iberia».

La nota característica d'en Maragall com a pensador, és, l'originalitat. El mateix ho escrivia a un amic seu «jo no puc fer sinó articles d'ocasió; es a dir, que em surtin per sí sols de quelcom viu».

Com a pensador i literat la seva obra, enc que renovadora i ardida, es fonamentalment conservadora i substancialment constructiva; com de fet eminentment constructives, son, en el seu armonios conjunt, així les afirmacions pràctiques de la seva vida, en les esferes social i religiosa, patriòtica i artística, com també en tota la seva abundosa producció literaria.

Per alligonar a aquets esperits fari-seus que intriguen en nostra ciutat re-roduim aquest concepte d'un íntim con-neixedor d'En Maragall: era en realitat molt més cristià del que a primera vista semblava; car es propi d'homes del temps de nostre poeta no gallejar les se-ves amors més íntimes; no els plau, d'ex-positar a profanes i indiscretas mirades ço que en ell hi ha de més pregón, i creuen complir més bé amb la llei de l'amor, ren-dint culte en si mateixos a la resplandor del seu Amor, vivint i sacrificant-se per aquestes belles idealitats.

J. F.

Reslums

CORPUS

En aquesta diada es solemniza al Ministeri del Amor infinit. I se l'honora com a n'Ell correspost, públicament per les plaçes i carrers dels pobles i de les ciutats.

Aixís, contemplem a la nostra profes-só del Corpus, quan desbordant del clòs de la iglesia devalla magestuosa per les grans escalinates de la Seu.

Contemplem-la, perquè eilla ens fa viure una hora de goig i de suprema elevació. Tot, tot lo que allavors s'ens presenta als nostres sentits pren una significació nova, format junt, una unitat bella i encisadora; una sublim estructura d'adoració al volt del Misteri Eucaristic.

En aquests quadre solemne d'adoració ens hi agrada cel sol, aquells darrers raigs de llum tota amable i dorada que com una carícia ressegueix totes les coses. I estimem aquells xiscles de les aurenets, que en aquella hora, excitades per el trilleig alegre de les campanes, criden amb més plaer que mai, i també aquells rapidíssims vols entrecreuat amb que elles, totes apresarades, sembla vulguin teixir, per a la professó, un sotilísim cobricel. I aquelles canturies de veus primes i netes. I aquells balcons curulls degent i bellament adornats. I aquelles fla-

L' Emprèstit de la Mancomunitat

SEGONA EMISSIÓ

Ha estat un èxit seriós dels que convenen a les Borses desorientades.

La major part dels emprèstits que es fan avui a Europa, en condicions engu-niosament ventatjoses, en lloc de portar un contentament al diner li deixen una

forta intranquil·litat.

Aquest de la Mancomunitat ha estat d'una serenitat exemplar en els presents moments indecisos, com si fos un intercanvi d'interessos i comprensió dintre un petit món que, en mig d'hores de desastre, camina a una rara plenitud i ri-

XACOLATES :: JUNCOSA

Desde 1'00 a 5 ptes. els 400 grams
Perfumats amb vainilla, canyella
i altres gustos.

Especials: Per la Homeopatia;
Extra-fi i estil Suis en tauletes de 100 grams per a
menjar-lo cru

Gran assortit en pastilles; Napolitans a la crema, Desde-
junis, Croquetes, Pastilles Fines i altres classes.
Selecte assortit de bombons a la altura de les
millors cases estrangeres.

Cacau soluble: Esquisit desdejuni, gran recons-
tituent per a persones delicades
Casa especial i de gran fama per sos cafés torrats
sens evaporació.

De venda en la sucursal. — CIUTADANS 4.

COLMADO GELABERT

mes grogues de la cera ardent. I l'escampadissa d'aquelles roses i d'aquells clavells i d'aquella ginesta—«la viuda d'En Maragall»—i de tota mena de flors, que, amb els seus colors alegres als ulls i plauhen al ol-fat per la flaire que per tot arreu envien...

Nosaltres, d'aquest espectacle en sentim goig, i ens sentim també units a n'aquesta magnífica estructura d'amor.

Però, si els sentits i el nostre sentiment religiós indubtablement fan festa. En farà aixís mateix la raó?

Mirem... Celebrem un misteri. Misteri i rao... Alguns escriptors de la anti-
güetat els concebien com absolutament oposats, aixís Tertul·lià i Sactanci, els quals amb l'exacerbament del seu esperit religiós denigraven barroerament els furs de la raó, justificants aquell *credo quia absurdum*.

I un racionalista modern, amb la mateixa concepció, ens diu oposadament; no, no s'ha d'admetre mai el misteri. El misteri es l'obscuritat, la luxúria de la obscuritat.

Concepcions falces, doncs no son dos coses oposades el misteri i la rao. No pot ser el misteri una cosa absurda, contradictòria, perquè aixó fins a Deu es impossible. No es tampoc la luxúria de l'obscur, podríem dir millor, que es, la estimació de la claretat; d'aquella claretat més alta, que are s'ens fa incompreensible a nosaltes.

Entenent-ho aixís pot la rao fer festa també, pensant amb aquestes regions mes altes de claretat.

I si el enamorad del infantament de la llum i de la claretat racional, li res'a davant del misteri una mica d'angoixa en fa caballerosa ofrena, imitant a n'aquesta excelsa dama que hem vist que's despuntava la flor amb que s'engalanava, la flor que's balensejava en el seu pit al ritme de les seves aspiracions, i a n'el pas del Misteri li'n fa gentil mercé.

GLAUX

Curs d'Historia de Catalunya

LLIÇO TRENTAUNA

Després del curt regnat de Alfons II vingué a governar la poderosa Confederació Catalana-Aragonesa el seu germà Jaume, rei que era de Sicília, conegut en la historia amb el nom de Jaume II el Just.

En Jaume se trobà en el terrible dilema de rompre altra volta amb França i el Sant Pare o complir la pau de Tarracó. Inclinant-se a lo segon, tingué una entrevista amb Carles d'Anjou en aquell mateix Puig de la Talaya la que alarmà fortament als Sicilians que temeren ésser sacrificats, i més tart (1295), firmà la

Concordia d'Agnani en la que se acordà la restitució de Sicília a l'Església, la renúncia dels crets que pretenia tenir França sobre la Confederació, el vassallatge del rei de Mallorca i Rosselló, i les noces de Jaume amb Blanca, filla de Carles d'Anjou, verificades amb gran solemnitat a Vilabertran, amb l'aplaudiment del poble que veia en elles una penyora de la tan desitjada pau. Els sicilians no se conformaren amb lo pactat a Agnani, i després de queixar-se amargament amb nostre Soberà perquè els abandonava a sos enemics, se proclamaren independents i elegiren rei al que era son Governador, Frederic, germà d'En Jaume.

Com a compensació de Sicília el Sant Pare cedí al rei d'Aragó, Córcega i Sardenya—cessió purament nominal, car aquelles illes hagueren de conquerir-se i per a afalagar-lo més lo nomenà Gonfaloner i Capita General de l'Església Romana. Aixó obligà més i més a En Jaume a complir el Conveni d'Agnani, per lo que en 1298 sortí cap a Itàlia amb 105 vaixells, i amb els de Nàpols posaren setge a Siracusa, que degueren alsar perquè l'armada siciliana derrotà a la catalana-
napolitana, manada per el famós Roger de Llúria, qui, per primera volta, vegé eclipsat el sol de la victòria, i precisament lluitant contra els seus mateixos germans. ¡Malestrugues conseqüències del Conveni d'Agnani i de la Pau de Tarrascó!

Pel maig del any següent (1299) En Jaume tornà cap a Sicília, amb una armada de 30 galeres, i vers el cap d'Orlando topà amb l'armada siciliana, quedant aquesta vensuda. També aquesta vegada lluitaren catalans amb catalans, amb ben malaguanyat heroisme, figurant al costat de Frederic, el Comte Huch d'Empories entre altres nobles catalans.

Després d'aquesta batalla En Jaume eregué que ja havia fet prou per a sostenir lo pactat i s'en vingué cap a Espanya.

La lluita seguí entre sicilians i anjovins, amb varia fortuna, car si els primers derrotaren als anjovins, fent presoner al Príncep de Taranto, l'armada anjovino-catalana, manada per Roger de Llúria, vencé a la siciliana, comandada per Doria, per lo que, cansats uns i altres, feren la pau de Calatabelota, regoneguent a Frederic rei de Sicília, però que després de sa mort passés la illa a Carles d'Anjou, donant aquest una compensació territorial als fills que Frederic deixés.

Una volta a casa, En Jaume aixamplà els territoris de la Confederació conquistant terres pel cantó de Albarracín, Cuenca i Lorca, feu una avenent-sa amb al rei de Castella Ferrán IV l'Emplassat i hagué d'ocupar-se en la supressió dels *Templaris*, decretada pel Concili de Viena, a instancies del rei de França, Felip l'Hermós, qui cobdiava les riqueses

que poseia aquella ordre militar. A nostra terra tenia molts castells—els de Miraret, Montsó, Barbarà, Puigreig, Horta, Penyscola, etc.—i la extinció se verificà aquí en forma molt més benigna i justa que a França (ahont se martiritzà i cremà a molts templaris, sens exceptuar al Mestre general Jacobo de Malay) havent-los declarat el Concili de Tarragona (1312) innocents dels crims que se'ls hi atribuïen com ja ho havia fet el Concili de Viena, el que no obstant, decretà la extinció per haber quedat desacreditats i no subsistir el fi per a el que fou creada aquella Ordre. Ni l'erari seu s'aprofità de la supressió, puig els bens passaren a la de San Juan de Jerusalem, i amb els que a València posseïa se fundà l'Ordre de Montesa, en la Capella del Palau Real de Barcelona. (1318).

DOCUMENT TRASCENDENTAL

PEL GOVERN DE CATALUNYA

El President de la Mancomunitat als diputats que la integren

Desde Sitges on s'hi troba convalescent de la seva malaltia, nostre il·lustre amic D. Enric Prat de la Riba ens envià elegantment impresa, la allocució següent, que dirigeix als diputats de la Mancomunitat de Catalunya.

Es un gran orgull per a nosaltres poder honorar les nostres columnes amb la prosa optimista i confortadora que brolla de la maravillosa ploma del Mestre.

ALS DIPUTATS DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Al rebre de vosaltres per segona vegada, en aquets dies de forçada absència, la investidura presidencial de la Mancomunitat, he de remerciar en primer terme la confiança en mi posada, de major i més preuada significació venint d'homes de quasi totes les agrupacions polítiques; i he d'agrair després lo honor, pels meus sentiments i ideals de tota la vida honor altíssim a de representar, per ministeri dels vostres vots, el poble de Catalunya.

Mes confiança i honor, m'obliguen, en compliment dels deures sagrats que a una i altra sempre acompanyen, a demanar-vos que aixequem el cap amunt, per sobre la nostra feina de cada dia, i esguardant cara a cara el moment d'ara, no a dintre el nostre clos familiar tan sois, sinó terres enllà, on s'infanta amb dolors heroics una nova Europa, sapi-guem sentir uns i altres tota la responsabilitat: vosaltres de constituir per voler del poble que us ha elegit la Generalitat de Catalunya, i jo la de presidir-la i representar-la.

Aspre i dura era la tasca que varen encomana-nos fa tres anys: constituir un organisme oficial nou, sense meus, sense el concurs simpàtic del poder públic, sense hàbits de govern, sense la base d'establiment que dona a les institucions de govern, la independència de les assemblees o l'existència d'un poder moderador. A aquestes dificultats internes va ajuntar-s'hi sobtadament tota una valla de complicacions extraordinaries, nascudes del fet imprevisit que va trasbalsar el mon quasi totjust iniciada la nostra obra.

Amb el vostre concurs, que mai ens ha faltat, i amb el del poble de Catalunya, que en tots els moments decisius ens ha assistit, hem arribat al terme de aquest primer període victoriosament: amb medis de no res, malgrat hostilitats i desamors, hem construït un instrument que amb fets, amb actuacions fecundes desenrotllades en circumstancies ben adverses, amb èxits assenyalats, demostra la seva vitalitat, la seva aptitud per les altes funcions que n'espera Catalunya.

Entrem are en el segon moment de la vida de la Mancomunitat, en el període de la seva consagració definitiva.

Som a l'hora de resoldre el problema del seu contingut, de les seves atribu-

cions. No hem fet la Mancomunitat per tenir una Diputació més gran, ni per donar a l'ànima catalana un petit còs d'administració subordinada, secundaria: una província. Tots, anat més o menys enllà, qui deturant-se aviat, qui veient lluny encare el terme del seu ideal, tots volem per Catalunya un còs d'Estat, tots sentim que la dignitat de la voluntat popular catalana exigeix imperiosament, més o menys accentuades o atentades formes d'Estat.

Aquest és el sentit de la revindicació d'autonomia plantejada pel nostre poble amb el nom de «delegacions de serveis de l'Estat a la Mancomunitat». Per aixó aspirém a que les funcions avui confiades al poder central, que han de ésser traspassades a la Mancomunitat, siguin funcions totalment i plenament entregades; que el límit de l'autonomia es posi a l'extenció, al nombre de funcions; però no a la intensitat, no a la plenitud de cada una de les funcions otorgades.

Imposa aquesta solució el nostre sentiment, les tradicions de govern lliure del nostre poble, la experiencia històrica dels grans poders fecundes i dels poders eternament híbrids i sobre tot el nostre deure de catalans, i de catalans d'are, contemporanis de la guerra gran, ciutadans d'una Europa trasbalçada en treball de replasmació en tots els ordres, des de les fronteres dels Estats a la organització política i econòmica, a l'esperit de govern, a les orientacions totes de l'activitat estatal.

Les paraules vives—i la de les delegacions ho es pel nostre poble—no són fórmules immòbils com les inscripcions buidades en la duresa rígida dels marbres o dels bronses, sino cartí i sang del poble que les diu. La paraula viva d'un poble es a cada hora la resultant de les seves forces, i vibra i sona amb totes les vibracions del temps, i creix i s'aixample segons les correnties de la vida universal.

Quan les diputacions catalanes varen formular la seva petició d'autonomia referendada amb el vot quasi unànim de totes les espanyoles reunides a Sevilla, vivíem una hora ben diferent de la hora present. Erem llavors dintre d'una Europa que es pensava ésser immutable, definitiva, D'una Europa satisfeta d'ella mateixa, contenta de les coses que eren i com eren. Voler canviar res de lo existent semblava un delictes o, per la mateixa impossibilitat de reeixir, una bogeria. Les petites minories abusades del desig de reforma havien, per ésser tolerades, d'amagar l'ideal nou dins de la realitat vella, cercar fórmules, arbitrar combinacions, fer evolucionisme. Les delegacions eren aixó: un procediment per a mudar la organització unitaria d'Espanya servant-ne externament la simetria.

L'Europa d'avui és tota una altre. Es l'Europa de les grans potencies referent homenatge des de les altures del seu po-

der a la llibertat, a l'autonomia de les nacionalistes; la dels prilliminars de la federació britànica; la de la Polònia restaurada; l'Europa de les constitucions que cauen, de les utopies menyspreuades que triomfen: una «Europa constituïent».

Es amb l'ànima plena d'aquest foc de renovació que des de Catalunya diem avui a l'Estat la vella paraula. No hi ha perill més gros que la immobilitat: restar aturat és morir. Qui no es transformi intensament i depresa, en tots els ordres, avançant-se a les exigències del nou ambient universal, o deixarà d'esser o esdevindrà monjoia humil, mostra d'un pasat caigut al marge d'una humanitat fortament trasmutada.

Trasformar-se de cara a l'esdevenidor, és enfortir-se, és créixer, és habilitar-se per a tenir el lloc que pertoca. I l'esdevenidor, entre altres característiques ben assenyalades, és universalisme i autonomia. Les aliances presents i altres que en l'esdevenidor vindran a completar-les, són el pròleg de federacions immenses, que no poden constituir-se ni subsistir sense la plena llibertat interior dels pobles, de les nacionalitats que les integren. Per això avui, ensenyant una vegada més el nexa fondíssim existint entre l'humanitarisme i el nacionalisme veritables, els directores de aquesta transformació, els que preparen aquesta nova forma d'Estat resultant de l'aglutinació de tots els Estats del món en dugues o tres grans lligues o unions, son precisament els que s'esforcen en aparèixer campions de les llibertats nacionals, de l'autonomia de les nacionalitats, fins de les més petites i resignades.

El desig de Catalunya, aquesta voluntat d'autonomia reiterada en tantes eleccions i plebiscits populars i vots unànims de la vostra Assemblea, coincideix avui amplament, plenament, amb l'interès d'Espanya, que no pot, sense greus perills, deixar de reconstituir-se i renovar radicalment govern i administració i serveis de tota mena: així com amb les orientacions dels pobles que manen món.

Això ha de donar-nos confiança plena de aconseguir el nostre objectiu i estimular les nostres energies, per tal de assolir-lo abans i tot d'arribar al terme de les funcions rebudes de vosaltres.

ENRIC PRAT DE LA RIBA
Sitges, maig de 1917.

**Excursionistes! Calçat de SPORT
Casa Avellí.—Ballesteries, 25**

L'acte de Poblet

Tacte exquisit teneu els organitzadors de la «Lliga»; més el haver escollit Poblet per a fer entrega de l'Album d'Honor als nostres parlamentaris, als defensors de la Patria fou el *màximum* del encert.

Conta l'Historia de nostre Patria, que quan Felip I de Catalunya (II de Castella) volgué visitar l'enderroc Monastir fent-se anunciar con a Rei d'Espanya, l'Abat li feu de resposta que'n aquell lloc no's coneixia a tal senyor i que llavors Felip, fent-se nomenar Comte de Barcelona, hi fou rebut amb tot l'honor i magnificència que al senyor natural del Monastir es debia.

L'alta significació d'aquest fet no hem pas de comentar-la, car en tot cor patriota hi brolla.

Poblet a més, com ha escrit molt justament en Morató, es pels nacionalistes catalans en exemple i una ferma fermança, d'allò que podem esser i serem, perquè en tenim l'ambició i la voluntat.

A Poblet tot Parla de nostra Patria, de nostre imperi, del nostre triomf.

Totes les glories i totes les dolors catalanes hi han deixat la seva petjada. No podria faltar-hi la del nostre reneixement present.

El tribut d'adessió, a les campanyes dels capdevaners de la causa catalana, sols allí podia tenir just encuadrament, car les runes del vençut Monastir, son, per l'ànima nacional, el mes fort esperó per a recomençar la lluita. En Cambó ho digué ben clar. Totes les nostres festes son punts de partida per a nou treball. I el que ara se apropa es de gegantina empenya?

Que millor doncs que l'amarar-se de les emocions sanitoses de fortaleza, d'orgull patri i de santa protesta que Poblet desperta.

Que millor per a induir al ferm treball i acceptar tots els sacrificis exigibles, que la contemplació del patrimoni perdut, que la Casa Pairal esquarterada?

Si migrada confiança es pot tenir en l'actuació dels governs centralistes, en el govern d'altri, l'espectacle de Poblet, que com deia en Durán i Ventosa, amb sa actual decadència es un símbol de com queden les coses de Catalunya en mans estranyes, l'esborraria tota.

Això pel que a tot català afecta.

Per lo que pugui fer-ho als no catalans, als que miren esperançats el desvetllament de la Patria nostrada, en la que hi miran el ferm apoi que ha de sostindre'ls en la redenció seva, Poblet es penyora de com poden reposar en el seny de la raça catalana avui mes que mai viu i deixondit.

Els germans d'Euzkadi, agermanats com els de Valencia al acte, hauràn vist, hauràn palpat lo que Catalunya fou. Hauràn perdut, davant les runes de Poblet, aquell concepte del *Principado de Cataluña* que les *Historias de España* oficials infiltren en les infantils intel·ligències. Amb tota vigoria hauràn vist dibuixar-se l'explendidesa dels temps en que Catalunya era Senyora i Mistresssa dels seus destins, i una confiança ferma haurà arrelat en els seus cors lliures.

Així ho canta la premsa d'Euzkadi arribada après la festa.

No fem falla donç a aquesta confiança ni al nostre deure.

Que'l treball no ens dolgui, que les asprors de la ciutadana lluita no ens descoratjin, ans al contrari, ens esperonim fins que logrem lo que de dret ens pertoca.

Llavors i sols llavors podrem reposar i confiar en una Iberia lliure i gloriosa.

AGRE-DOLÇ

Altres vegades el joc

Es que a Girona estem condemnat a sufrir totes les miseries de la condescència més objecta dels *paternals* Governos lliberals?

Sembla un destí fatal.

Llencem de nou la veu d'alerta sobre el joc, i de nou formulem denuncia al Sr. Governador.

Es aquesta una denuncia que fem al Sr. Estruch, i comencem apel·lant a la seva caballerositat, i mantindrem nostra actitud com procedeix, fins que ell ens demostrï que anem equivocats.

L'inafausta memoria, la desaprensió inàudita del temps del Sr. Prida, tindrà una continuïtat?

Veus aquí lo que tothom se pregunta en els moments actuals.

Sembla que 'ls malèvolos mangonejadors del Govern Civil continuen en la seva qualitat de priverança, i això es un mal símptoma.

Esperem. Prò recordem que'l joc torna a campar desvergonyidament.

Volem pau i ordre, però sembla que hi ha empenya de proseguir la guerra. Ho sentim. Prò com abans, i si es aixís, les velles desferres tindran que engolir mol-

ta, molta bilis.

En l'absència del Sr. Prida, «El Norc» ja hi veu un xic més clar, o per lot menys aixís ho sembla.

Ara oblida, aparentment al menys, el temps en que ha sigut cuiner per a recordar-se de que 's frare.

Es la farsa de sempre. La farsa que segueix segons els vents d'on bufen i segons les particulars conveniències de quatre desfatsxats, aconcellen.

Ara els alts *interessos* de la Religió, tornar a tenir priverança ara, antigues complacències, son de moment substituïdes, per a tornar-hi en en el instant oportú i favorable.

Els *mestres de doctrina* son aixís; als homes que han sostingut sempre els genuïns principis d'ortodoxia els escometen amb tota sort de males armes.

Prò als homes que son rebutx de liberalisme i polítiques infames, quasi, quasi els hi confereixen *indulgència* plenaria.

Podríem preguntar an aquets *mestres de doctrina*, alts i petits, si tenir grans afectuositats amb certa gent, està gaire en harmonia amb les doctrines que sustentava aquella obra célebre qual títol es: *El liberalismo es pecado*.

La existencia, la santa calma que disfruta el «Centro Conservador Maurista», perilla i amenaça anar-s'en a fons a causa de series divergències entre alguns prohoms; divergències tan fondes que un dels prohoms, que exerceix un càrrec públic i un càrrec de confiança dintre la junta directiva, ha manifestat públicament la seva decisió de renunciar a tals càrrecs i donar-se de baixa del «Centro», si no es expulsat l'altre prohóm, que també exerceix càrrec públic, i és, podríem dir, el leader de la minoria maurista en una Corporació de la ciutat.

Algú creurà que tals divergències són degudes a la diferencia de criteri en apreciar el fons del últim discurs d'en Maura, o bé que aquets dos prohoms discrepen en defensar o en combatre la Mancomunitat.

Doncs no es res res de això, senyors.

Es tracta de renyines comercials: El negoci no està pas renyit amb la política.

Es el cas que els carrabiners, en la montanya de Recasens, varen apressar 400 matxos que, fraudulentament, els seus amos volien fer entrar a França, i siguent declarat contrabandol, la Junta de Hisenda considerà legal l'aprensió i, com a conseqüència, els matxos foren venuts en pública subasta a la aduana de Girona un dia de la setmana passada.

I hi havia que veure el bullici del «Centro Maurista» en tal dia; i com se convertiren no se sab per quina estranya metamorfosis, en negociants de bestiar.

El resultat del negoci va ésser altament satisfactori i tot va marxar com una seda fins a la repartició dels guanys, aont va néixer la poma de la discòrdia; perquè deia l'un que li tocaven 100 pesetes de més, o perquè deia l'altre que hi tenia els mateixos drets, es el cas que'l repartiment no va deixar a tothom satisfet i d'aquí vingueren les raons i d'aquí vingueren les divergències, fins a tal extrèm de que un dels prohoms en feu qüestió d'honor i qüestió política, i la pau de la llar maurista trotollà i la solidaritat dels odis amenaçà disoldre's com una bombolla de sabó.

Nosaltres no hauríem dit res d'aquesta qüestió si tots els individus que varen aportar els seus cabals an aquesta «Societat Anònima» fossin de la categoria de certes garçes científiques que son reincentats an aquesta mena de negocis, més com sens ha dit que també hi haví interessats alguns super homes que tenen la pretenció de voler passar per els més honrats i els més purs en procediments,

creiem no hi serà de més fer-hi un petit comentari encare que sia solsament recordant aquell proverbi de Giacossa: «Que es lícit tot lo que la llei no castiga» o be aquell altre proverbi d'autor desconegut que diu: «que hi ha oficis denigrants pero cómodos».

Naturalment que la llei no castiga aquets actes, més no'ns pensavem que la ciencia política de alguns joves maurins de Girona, arribés a ensenyals-hi el camí per a treure els seus gastets de manera tant cómoda.

i això que nosaltres imparcialment reconeixem an aquets senyors capacitat i talent suficient per a exercir en serio el negoci de comprar i vendre matxos, i fins per esquilar-los i tot.

Els idealismes que'ls prediqui en Maura.

Notes de societat

El passat dilluns và lligar-se amb el llaç indisoluble del matrimoni el nostre dilecte amic, En Jaume Bosacoma i Pou, registrador de Viella, i la gentil i amable senyoreta Na Concepció Pujades, filla del conegut comerciant gironí D. Manuel.

La festa và tenir lloc en el esplèndid Santuari de Nostra Dona de la Misericòrdia de Canet de Mar, als peus d'aquell Mediterrani mansíssim de les platjes de la Maresma i sota d'un cel tranquil com els ulls puríssims d'un infant.

La poesia del lloc, feu més agradosa la festa, tot i ja ser-ho molt per son significat especial i propi.

Beneí l'unió el benemèrit Dr. Pou i Batlle, oncle del nuvi, i la seva paraula fervent i corprenedora, trasbalsà d'emoció a tots els assistents al acte.

El dinar servit en el mateix Santuari, agermanà l'alegría en tots els cors, entre la pluja de benediccions i de desitjos de ventura eterna, que brollaren dels llavis amics.

A les families dels nuvis, en especial a D.ª Joaquina Pou Vda. de Bosacoma i a D. Manuel Pujades, els hi testimoniem una coral felicitació.

I als nuvis el goig de tenir per companyia inseparable en el camí de la vida, a la felicitat mateixa, com a gufa millor i fidelíssima.

AVIS

La Junta Directiva de la «Joventut Catòlica Regionalista» vos demana, per amor a Deu i per goig de la vostra ànima, l'assistència a la processó del diumenge.

La més alta manifestació del sentit de ciutadania i de civilitat són els actes d'un sà colectivisme. El major encant dels actes colectius—en especial dels actes colectius religiosos—és el caient de cosa orgànica que prenen. Un home sol quan prega es nomena fill de Deu; una munior d'homes resant—i les processons ja ho son una oració colectiva—ademés de dir-se fills de Deu, es proclamen germans entre ells.

Les magnificències del culte extern fan entrar pels ulls del cos aquelles coses que els ulls del esperit no saben veure.

La festa del CORPUS és la festa de lo sublim per excel·lència: Deu oferin-se als homes en anhel de Redempció; els homes adorant a Deu en homenatge d'Amor.

La festa del CORPUS ho és de sentiment i les festes de sentiment son significadores de l'ànima, renten l'esperit de tot mal i de tota tristesa i el fan—per dir-ho aixís—néixer altre cop perquè comenci content la nova vida.

Tota miseria queda oblidada, que l'inmensitat d'un Deu les afoça.

I nosaltres, els lluitadors de la terra, en tenim necessitat de curar-nos les ferides.

LA JUNTA.

Girona, Juny de 1917.

LLOC DE REUNIÓ: el «Centre Catalanista» a dos quarts de sis de la tarde.

Forres — Imprenta — Girona

GRAN FÀBRICA

d' Higuardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes

de Viuda de

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

La representació
de les acreditades màquines per
a cosir i brodar

WERTHEIM

la te en

Ramón Boix

Ballesteries, 17.-GIRONA

Representació de màquines de totes marques
Agulles, bobines i demés peces
de recanvi.

F. SOLÀ

Optic i Joier

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA

Busquets i Llapart

BANQUERS

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telefons: Urbà, 88 — Interurbà, 53

Comprém i veném, a l' acte,
tota classe de valors nacionals i
extrangers.

Realitzém, amb gran ventatja,
totes les operacions de

**BANCA, BORSA, CANVI,
VALORS i CUPONS**

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telèfon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives,
de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d' Ajuntaments,
fabricants i particulars.

Unió despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er. - Girona
Telefon interurbà n.º 40

Corones dentals Audouard

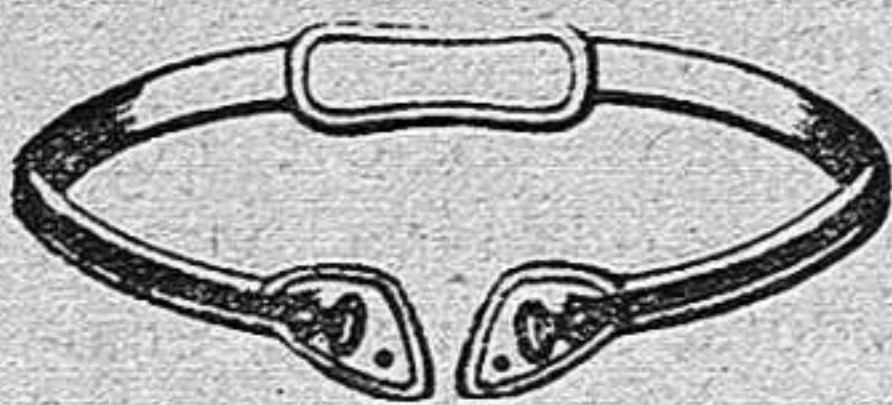
de 21 Kts., fetes a mida i col·locades
en dos hores, estalviant viatges i vi-
sites inútils. — De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiogràfics

d' anomalies de la dentició en els in-
fants i d' enfermetats dels ossos i de-
més desordres de les sinuositats bucals

PONTS - BRIDGES - INLAYS
i treballs d' or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

NO EQUIVOCAR-SE

No ting cap sucursal

Gabinet Ortopèdic per a la colo-
cació de tota mena d' aparells per a
corregir les deformitats del cos humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. — Girona

EL GIRONÉS

PERIÓDIC SETMANAL

Política. Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre. 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

Se ven a Girona a la llibreria d' en
Francesç Geli, i al Kiosc de na
Joana Marull

**Perruqueria d' en
FERRÁN VILAR**

Ciudadans, 16. — GIRONA

Llissons de 1.ª ensen-
yança.

Preparació per a in-
grés al Institut y Escola
Normal.

Teneduria y Nocions
de Francés.

Ferreries Velles, 27-2.ª

Grans novitats per a la propera
temporada d' istiu en la Casa

MANUEL PUJADAS

ABANS (BONET)

Vanos, sombreles i bastons

Optica de precisió
Llestesa i cura en els encàrrecs
Especialitat en el tall de
camises i calzetots a mida

SABÓNS*Barangé*

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA**Alfred Ferrer**

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims
Se fan etxures portant la roba

Diploma d' honor en el Concurs de Paris 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA

Planxat Modern

Planxat mecànic de colls i punys amb
rental per un procediment que duplica la
seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó, Plateria, 30.
La Canestilla de Oro. Rambla Llibertat
Lluïsa Sureda. Progrés
Flora Padró. Rambla Verdaguer.
Enriqueta Pla. Lorenzana

Tallers: Pujada S Domingo, 1

SASTRERIA SMART

de J. Fernandez

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

Banco Catalán

Societat Cooperativa
de Credit i Estalvi

Per a informes dirigir-se a

D. Ramon Carbó, Posada

Progrés, 8, GIRONA

Disponible

La casa que ven més barato
JOAN MATAS

Rambla de la Llibertat 15

TEIXITS DE TOTES CLASSES I PREUS

Novetats per a trajos de senyora

Genres de punt

Flassades de llana i cotó

Jocs de taula. — Genres blancs

Nubes. — Mantaletas — Mocadors
de seda